

පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයක් තුළින් බුද්ධිමත් මානව සම්පතක්
බිහිකිරීමට කාලාම සූත්‍රයෙන් ගත හැකි උපයෝගිතාව
එන්. ඒ. පී. අයි. ඩී. ජයපාල¹

හැඳින්වීම

බුදුදහම වූ කලී විශ්ලේෂණ ශක්‍යතාව හරහා ප්‍රත්‍යක්ෂයට මග පෙන්වන යථාවබෝධයෙන් අවධාරණය කර ගත යුතු ආගමක් ලෙස දැක්වීම සාධාරණය. දේවවාදී ආගම් සැමවිටම කිසිවක් ප්‍රශ්න නොකර තම ආගම පිළිගත යුතු බව දක්වා සිටිය ද බුදුදහම තුළ එවැනි බලකිරීමක් දක්නට නොලැබුණු නිසාත්, තමා උගන්නා දේ විමසා බලා ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් කරුණු තහවුරු කර ගැනීමට පූර්ණ නිදහස දී තිබූ නිසාත්, ලෝකය පුරාම සිටින බුද්ධිමතුන් මෙම පෙරදිග විශිෂ්ට ඉගැන්වීම වටා එක් රැස් වීම අනිවාර්‍යවම සිදුවිණි. මෙලෙස ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් උගත යුතු ඉගෙනගැනීම් සම්බන්ධව බුදුන් වහන්සේ දේශිත සූත්‍ර දේශනාවන් කිහිපයක්ම දක්වා තිබුණ ද ඒ අතරින් කාලාම සූත්‍රය ප්‍රධාන වේ. ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් කරුණු අවබෝධ කර ගැනීම සම්බන්ධව එහි ඉතා පැහැදිලිව දක්වා ඇති අතර බුද්ධ දේශනාවන් තුළ තිබුණු ප්‍රායෝගික බව මෙන්ම අධිකරිත්වයෙන් මිදුණු බව යන්නට ගත හැකි හොඳම උදාහරණය ලෙස දැක්විය හැකි සූත්‍ර දේශනාවක් ලෙස මෙම කාලාම සූත්‍ර දේශනාව හැඳින්විය හැකිය. නූතන තාක්ෂණික විප්ලවයට සමගාමීව සකස් කෙරෙන ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති තුළ තවමත් පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයක් සම්බන්ධව පූර්ණකාලීන වූ ප්‍රතිපත්තිමය සංවාදයක් බිහි වී නොමැති වීම අඩුපාඩුවකි. අධ්‍යාපනයේ එන පරමාර්ථ අතර මූලිකම පරමාර්ථයක් වන්නේ අවධිබවකින් හා විචාරශීලී මනසකින් යුක්ත ජීවියෙක් බිහි කිරීමයි. විශේෂයෙන් තරඟ විභාග මූලික අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් යටතේ එවැනි විචාරශීලී මානව සම්පතක් බිහි කර ගැනීම ගැටලු සහගතය. එම නිසා වර්තමාන හා අනාගත ලෝකයට ගැලපෙන ප්‍රායෝගික අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් බිහි කිරීමට කාලාම සූත්‍ර දේශනාව ප්‍රයෝගිකව භාවිතයට ගැනීම යුගයේ අවශ්‍යතාවයක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය.

¹ දර්ශන අංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, iresha91jayapala@gmail.com

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

කාලාම සූත්‍රයේ ප්‍රායෝගික උපයෝගිතාවය සාකච්ඡා කිරීම පිණිස න්‍යායාත්මක මෙන්ම ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේදයන් තුළින් දත්ත සපයා ගන්නට වූ අතර බුද්ධ දේශනාවන් ඇතුළත් සූත්‍ර,විශේෂයෙන් සූත්‍ර පිටකයෙහි අංගුත්තර නිකායේ එන කාලාම සූත්‍රය අධ්‍යයනය කිරීම මූලිකවම සිදුවිණ.එසේම ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයට සපයන අවස්ථාවන් විමසීම මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයට වෙන් කරනු ලබන ප්‍රතිපාදන පිළිබඳ දත්තයන්ද,පර්යේෂණාත්මක සොයාගැනීම් සඳහා ලෝක බැංකු ශ්‍රේණි ගත කිරීම්වල ශ්‍රී ලංකාවට හිමි වී ඇති ස්ථානය, ශ්‍රී ලංකාවට සමගාමීව අනෙකුත් රටවල් පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ඇති ආකාරය සම්බන්ධවද,ලෝකයේ ප්‍රධාන රටවල අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති තුළ ප්‍රයෝගික මෙන්ම පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය වෙනුවෙන් දී ඇති දායකත්වය පිළිබඳ මූලාශ්‍ර ඇසුරින් ලබා ගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කර නිගමන ලබා ගන්නා ලදී.

එසේම ප්‍රායෝගික අධ්‍යාපනය සම්බන්ධව අධ්‍යාපන විශ්ලේෂකයන්, අධ්‍යාපනඥයන් දක්වා ඇති න්‍යායාත්මක අදහස් ද, ඔවුන් හා සාකච්ඡා කරමින් සපයා ගත් තොරතුරු ද, අන්තර්ජාලය හරහා ලද දැනුමද විශාලය. ඒ අනුව ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර ලෙස සූත්‍ර ග්‍රන්ථයන්ද ද්විතියික මූලාශ්‍ර ලෙස ලෝක බැංකු වාර්තා, පුවත් පත් ලිපි, සඟරා හා අධ්‍යාපන සම්බන්ධ ග්‍රන්ථ මෙන්ම විද්වත් අදහස් භාවිතයට ගන්නා ලදී.

සාකච්ඡාව

බුදුදහමේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ බෞද්ධ ආකල්පය ලෙස දැක්වෙන්නේ හුදෙක් කිසියම් තොරතුරු සම්භාරයක් වන පොත් කරවීම, කා වැද්දීම, අධීක්ෂණය කරවීම හා දෘෂ්ටිගන් දැඩි ලෙස අල්ලා ගැනීමට මග පෙන්වීම නොවළමයා ස්වාධීන නිර්මාණාත්මක චින්තනයකට හුරු කරවීමත් විචාරවත් ලෙස කිසියම් ප්‍රශ්නයක් පිළිබඳ සිතා තීරණ ගැනීමට හුරුකර වීමට මග පෙන්වීමත්ය. කාලාම සූත්‍ර දේශනාවෙහි එන පරිදි බුදුන්වහන්සේ මෙය කාලාමයන්ට දේශනා කරන්නට යෙදුනේ “එඵ තුම්හේ කාලාම මා අනුස්සවෙන, මා පරම්පරාය, මා ඉතිකිරාය, මා පිටකසම්පදානෙන, මා තක්කහේතු, මා නයහෙනු...” ආදී වශයෙනි. එනම් අප යමක් පිළිගත යුත්තේ අනුන් කියන ලද නිසාවත්, පරම්පරාවෙන් ආ නිසාවත්, මෙය මෙසේ විය හැකි යයි සිතන නිසාවත්, පිටක පාලියෙහි තිබෙන නිසාවත්, තර්කයට හා න්‍යායන්ට අනුකූල වන නිසාවත් නොව යථාවබෝධයෙන් හා

ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් විමසා බලා විමර්ශනය කොට අවසානයේ බව උන්වහන්සේ දේශනා කරන්නට යෙදුනාහ. ගැටලුවක් වෙනුවෙන් ගොඩ නගන උපන්‍යාස පර්යේෂණ මගින් සත්‍යක්ෂණය කිරීමේදී එම උපන්‍යාසය හරහා ගැටලුවට අවශ්‍ය පිළිතුරු ගම්‍ය නොවන විට එවැනි උපන්‍යාස පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයෙන් බිහිශ්කරණය කර නව උපන්‍යාසයක් හරහා පර්යේෂණය ඉදිරියට ගෙන යාමේ නවීන විද්‍යාව තුළ පිළිගන්නා විද්‍යාත්මක පියවර බුදුන්වහන්සේ කාලාම සූත්‍ර දේශනාව තුළ ඉතා පැහැදිලිව දක්වා තිබුණු අතර, පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කර ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් අවබෝධ කර ගැනීමෙන් තොරව කිසිදු දේශනාවක් නොපිළිගන්නට උන් වහන්සේ කාලාම සූත්‍රය තුළදී දේශනා කර ඇත.

බුදුන් වහන්සේ දේශිත මෙම අධ්‍යාපනික සාරය ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය වෙත දායක කර ගැනීමේ ප්‍රයෝගික අවශ්‍යතාවයක් වන්නේ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය ශිෂ්‍යයන්ට සේම අධ්‍යාපනයට ද එක සේ වැදගත් වන නිසාවෙනි. ගුරු කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපනයෙන් මිදී ශිෂ්‍යයා පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයක් වෙත යොමු වීම හරහා ශිෂ්‍යන්ගේ නිර්මාණාත්මක හැකියාව හා විශ්ලේෂී හැකියාව වර්ධනය වීම, නිවැරදි තීරණ ගැනීමට හැකි වීම, නව අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයන් වෙත අවධානය යොමු කිරීම මගින් අනාගතයේ තමාට හැකියාව ඇති අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයක් හරහා උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු කරගෙන යාමට ද හැකියාව ලැබෙන්නේය. එසේම අධ්‍යාපනයට පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයේ වැදගත්කම සලකා බැලූ විට අධ්‍යාපනය තුළ ශ්‍රේෂ්ඨ සොයා ගැනීම් සඳහා නිරන්තර මග පෙන්වීමක් සිදු කර ඇත්තේ මෙම පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය තුළින් වීම විශේෂත්වයකි. එමෙන්ම නව අධ්‍යයන මාර්ගයන් හරහා නව දැනුමක් සමාජ ගත කරවීමට මේ හරහා නිරන්තරයෙන්ම අවස්ථාව හිමිවන බව අධ්‍යාපනඥයන්ගේ අදහසයි.

පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය රටක අනාගතය මෙන්ම ලෝකය ඉදිරියේ රටෙහි වටිනාකම නිරූපණය කරන්නට යෙදෙන සංකේතයකි. රටක සංවර්ධනයෙහිලා පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය □□□□ඉතා තීරක කාර්යයක් සිදු කළ ද, සමස්තයක් වශයෙන් ලෝක බැංකු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වාර්තා පෙන්වා දෙන පරිදි ශ්‍රී ලංකාව දළ ජාතික නිෂ්පාදනයෙන් 2013 වසර වෙනුවෙන් වෙන් කර ඇත්තේ 0.101% තරම් වූ අවම අගයකි. එය 2010 වසරටත් වඩා පහළ බැසීමක් වන අතර 2010 වසරේ එය සටහන් වන්නේ 0.137% අගයක් වශයෙනි. දකුණු ආසියානු රටවල් හා සලකන විට දකුණු ආසියාතික රටක් පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය කෙරෙහි යොදවන ලද අවම අගයක් ලෙස මෙය දැක්විය හැකිය. පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය උදෙසා සමස්ත ලෝකයෙහිම දායකත්වය ලෝක බැංකු

වාර්තා අනුව 2.127%(2013)කි.එකී අගය හා සසඳන විට සමස්ත දායකත්වයට ශ්‍රී ලංකාවේ දායකත්වය ඉතා අල්පය.

එසේම පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයේදී අවධාරණය කර ගත යුත්තක් වන්නේ අධ්‍යාපනය අධ්‍යාපනය උදෙසාම මිස තවකෙක් නැසීමට, විනාශ කිරීමට හෝ පීඩාවට පත් කිරීමට නොවන බවයි. කාලාම සූත්‍රයෙහි බුදුන් වහන්සේ දේශිත ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ අකුසල වෛතසිකයන්ගෙන් බැහැර වීමේ වැදගත්කම පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනයට ආදේශ කර ගත යුත්තේ එබැවිනි. ඉතිහාසයේ සිදු වූ විවිධ සංහාරයන් තුළ එවැනි ද්වේශ සහගත පළිගැනීම් උදෙසා ආයුධයක් ලෙස පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය යොදා ගත් බවට සාක්ෂි කොතෙකුත් හමු වෙයි. හිට්ලර් යුදෙව් සංහාරය සිදු කරද්දී එයට අවශ්‍ය වූ විවිධ ආකාරයේ තාක්ෂණික, විද්‍යාත්මක හා ඉංජිනේරුමය දැනුම සපයන ලද්දේ නාසි ඉංජිනේරුවරුන් විසිනි. එසේම ජපානය විනාශ කරන්නට යෙදුණු පරමාණු බෝම්බය ද, අයින්ස්ටයින්ගේ සාපේක්ෂතාවාදය ඔස්සේ සිදු කරන ලද පර්යේෂණයන් ද වැරදි ලෙස භාවිත කරමින් පසු පරම්පරාවන් විසින් නිර්මාණය කරන ලද්දකි. මෙපරිද්දෙන් පර්යේෂණාත්මකව සොයා ගන්නා දැනුම හුදෙක් ලෝකය දියුණු කිරීමට මිස ලෝකය විනාශ කිරීමට නොවන බව කාලාම සූත්‍රයේ ඉගැන්වීම් නැවත වරක් මතක් කර දෙනු ලබයි. එසේම තරඟකාරී විභාග මානසිකත්වයෙන් දරුවන් බැහැර කොට ලෝභය, ද්වේශය නොමැති වූ ප්‍රායෝගික හා පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපන ජීවියෙක් අනාගතයට දායක කිරීමට කාලාම සූත්‍රය මග පෙන්වනු ලබයි. ඒ අනුව බුද්ධිමත් මානව ජීවියෙකු බිහි කිරීම අධ්‍යාපනයේ එක කඩඉමක් ලෙස දැක්විය හැකිය. එයට අවශ්‍ය වන්නේ තමා සතු දැනුමින් හා ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් යමක් අවබෝධ කර ගත හැකි පුද්ගලයෙක් මිස තවත් පුද්ගලයෙක් පෙන්වා දුන් මාර්ගෝපදේශයක ගමන් කරන්නෙක් නොවේ. බුදුන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද කාලාම සූත්‍රය තුළ මෙම අධ්‍යාපනික සාරය, බටහිර අධ්‍යාපනඥයින් පසු කාලීනව න්‍යායාත්මකව පිළිගන්නා ලදී. එම න්‍යායයන් සියල්ලක්ම පාහේ අවධාරණය කරනුයේ ප්‍රයෝගිකව දරුවන් ලබන අධ්‍යාපනික දැනුම දරුවන් වෙත බලෙන් ලබා දීමට උත්සාහ කරන දැනුමට වඩා වැඩි සඵලදායී බවක් දරුවාගේ අධ්‍යාපනයට සිදු කරන බවයි.

නිගමනය

ඉහත තොරතුරු දත්තයන් විමර්ශනය කර බලන විට පැහැදිලිවන කරුණක් වන්නේ රටක සංවර්ධනය මැනීමට නම් එම රට පර්යේෂණ සංවර්ධන කාර්යය සඳහා කොතෙක් ප්‍රාග්ධනයක් ආයෝජනය කරනවා ද යන්න වැදගත්

සාධකයක් වන බවයි. එසේම විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් මෙන්ම පාසල් මට්ටමින් පවා මෙම පර්යේෂණ ක්‍රියාවලිය සඳහා දායකත්වයක් සැපයීම, අනාගතයේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ බුද්ධිමත් මානව සම්පතක් බිහිකර ගැනීමට ඇති අවස්ථා විවර කිරීමකි. රටක මනුෂ්‍යා භෞතික හෝ අධ්‍යාත්මික යැයි එකිනෙකට වෙනස් වූ අංශ දෙකකට බෙදීමට හැකියාවක් නැත. අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථය විය යුත්තේ මෙම දෙඅංශයෙන්ම පරිපූර්ණ මෙන්ම සුවපත් වූ සමාජයක් බිහි කිරීමයි. තරගකාරී අධ්‍යාපන රටාවක් ඔස්සේ යමින් අනුන් ලබා දෙන දැනුම එකතු කරන බුද්ධිමත් යක්ෂයෙකු නිර්මාණය කරන අධ්‍යාපන රටාවකට වඩා තමා අවබෝධයෙන් ලබාගන්නා දැනුමින් ලෝකය දෙස බලන ශිෂ්‍යයෙකු බිහි කරන අධ්‍යාපන රටාවක් මෙරටට අවශ්‍යව ඇත.

නිර්දේශ

- කාලාම සූත්‍රයේ සාරය අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති වෙත හඳුන්වා දීම
- පර්යේෂණ අධ්‍යාපනය සඳහා රජයෙන් වැඩි මූල්‍යදායකත්වයක් සැපයීම
- පර්යේෂණ අධ්‍යාපනය වෙත දරුවන් වැඩි වශයෙන් නැඹුරු කරවීම
- ජාතික වශයෙන් පර්යේෂණ අධ්‍යයනයන් ඇගයීමට ලක් කිරීම
- න්‍යායාත්මක ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය වෙනුවට ශිෂ්‍යයාට ප්‍රයෝගික අධ්‍යාපනයේ වටිනාකම හා තොරතුරු සොයා යෑමේ ක්‍රමවේදය හුරු කර වීම

ප්‍රමුඛ පද: කාලාම සූත්‍රය, පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යාපනය, ප්‍රත්‍යක්ෂය, පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

අංගුත්තර නිකාය,තික නිපාතය, 7(2) මහා වග්ගය. 5.කාලාම සූත්‍රය.(2005). බු. ජ. ත්‍රි., දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

වීරසිංහ, හෙන්රි (1992). *අධ්‍යාපන චින්තනය*.නුගේගොඩ: ක්ලැසික් ප්‍රින්ටර්ස්.

Peters,R.S. (1966).*Ethics and Education*, London: George Allen-Unwin.